

КАРОЛ ХМЕЛ

ОПИПАВАЊЕ У ПРОСТОРУ И ТАЧНА ВИЂЕЊА ДРАГАНА ЈОВАНОВИЋА ДАНИЛОВА

Двадесетогодишњу песничку присутност на српском књижевном небу прославио је Драган Јовановић Данилов песничком збирком названом *Моја њачна ѝривиђења* – пошто се ради о заиста продуктивном ствараоцу, двадесет година је протекло у знаку четрнаест песничких збирки, док у том периоду није постојао у Србији популарнији песник који би био шире друштвено прихваћен као што је то Данилов. (Ако је преводилац Мартин Пребуђила за словачки избор узео истоветан назив, засигурно је био убеђен да се изричито ради о песнику који има свој свет, своју имагинацију, распознатљив начин писања, не само у смислу личног печата већ у смислу изабране поетике.)

Данашње схватање поезије за које је карактеристичан естетски релативизам, чији је следбеник управо овај стваралац, води ка томе да песник мора да рачуна с тим да се промене у времену односе и на промене у схватању и поимању његовог дела. Неизбежно је, дакле, да се обнавља из књиге у књигу, да буде иновативан барем до те мере какву му дозвољава његов унутрашњи свет, који су његови читаоци већ одавно препознали.

Поетски одломак који се надовезује на *бесџијаријум* модерне српске лирике, од које захваљујући словачким преводима вероватно најбоље познајемо Васка Попу, којег је генијално превео Јан Ондруш (зверињак говори не само о његовом вуку већ и о орловима, или уопштено о целом симболичном инвентару порука из народне митологије и модерне) има несвакидашњу ширину и аутор успева да у њему сажме романтичне мотиве, или већ постмодерну скепсу са самоироничним схватањем, приватно и индивидуално са народним и општељудским, док такви старосветски атрибути

какви су патос, носталгија или саосећање, фигурирају у конкретним текстовима као пословични зачини који буде специфичне укусе.

Даниловљев непрекидно текући дијалог са прошлошћу – било да се он тиче светске књижевности, било његовог претходног посла – освежен је новом позицијом, какву је придодао лирском субјекту – позицијом помног посматрача, спокојног, ерудитног, који критички разврстава супериорно поимање које се намеће свим чулима мислеће индивидуе.

За генерацију старији познати српски песник Јован Зивлак изразио је своје поимање овакве поезије на следећи начин:

...у основи Даниловљевих песама је дубоко укорена особита етика живота и његовог манифестовања, амбивалентних тренутака чаролије, радости, просвећења, славља тела и љубави и уједно одвећ проницљивих знакова неумитног уништавања постојања и сећања. После снажних и чулно формираних слика, какве се појављују у овим стиховима, следи обрт ка дереализацији – сумњичавост, обамрлост, која негира свет и презентује га као илузију. Чулно се распада, прелазећи из своје неспорности, из своје материјализоване егзистенције у сенку сненог трептаја или у негирање, које га објашњава као химеричну реалност.

У наведеном преводу као да се аутор према себи односи изузетно критички – из заиста богатог дела изабрао је доста сужен део; верујем, свакако, да ће за словачког читаоца ова изузетна појава савремене српске песничке продукције (и захваљујући позданом преводу Мартина Пребуђиле) бити добар увод приликом новог упознавања са најпознатијим личностима ове литературе.

Превео са словачког
Марџин Пребуђила